

О. А. Котуков,
к. соц. н., доцент, доцент кафедри публічної політики,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8697-7039>
Т. В. Котукова,
к. держ. упр., доцент, доцент кафедри публічної політики,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8332-0330>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.12.149

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В США

О. Kotukov,
PhD in Sociology, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Public Policy, V. N. Karazin Kharkiv National University
Т. Kotukova,
PhD in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Public Policy, V. N. Karazin Kharkiv National University

PECULIARITIES OF THE FORMATION AND IMPLEMENTATION OF STATE POLICY ON COMBATING CORRUPTION IN THE USA

У статті розкриваються питання, пов'язані з корупцією, яка є загрозою економічному та політичному розвитку кожної країни. Досліджується досвід боротьби з корупцією на прикладі США. Незважаючи на те, що уряд США давно визнав боротьбу з корупцією важливою метою зовнішньої політики, розуміння широкого впливу корупції в усіх її проявах та зростання взаємної економічної інтеграції серед країн, підкреслює важливість пошуку нових підходів. Автором проаналізовано Стратегію протидії корупції Сполучених Штатів, що ґрунтується на результатах комплексного підходу до прийняття антикорупційних заходів усередині країни та на міжнародному рівні. У статті досліджуються основні напрями з протидії корупції в Сполучених Штатах Америки, які базуються на п'яти окремих стратегічних засадах, що підсилюють одна одну. Аналізується архітектура протидії корупції та наводяться приклади LOE, які сприятимуть досягненню стратегічних цілей для ефективної боротьби з корупцією.

The article reveals issues related to corruption, which is a threat to the economic and political development of every country. In order for the government to be able to effectively confront modern corruption, it is advisable to study the experience of foreign countries on this issue, to recognize the transnational dimension of the challenge and to respond in a systemic way that is adapted to local needs. The experience of combating corruption on the example of the United States is studied in the article. Despite the fact that the US government has long recognized the fight against corruption as an important goal of foreign policy, understanding the wide influence of corruption in all its manifestations and the growth of mutual economic integration among countries emphasizes the importance of finding new approaches. The author analyzed the Anti-corruption Strategy of the United States, which is based on the results of an integrated approach to the adoption of anti-corruption measures within the country and at the international

level. The article examines the main directions of anti-corruption in the United States of America, which are based on five separate strategic principles that strengthen each other: the improvement, administration, and material support of the US government's anti-corruption efforts; prevention of illegal financing; bringing corrupt officials to justice; preserving and strengthening the multilateral anti-corruption architecture; strengthening diplomatic cooperation with other states and attracting their resources to fight corruption. In pursuing these strategic directions, the United States intends to lead in promoting the prosperity and security of the American people and people around the world. The anti-corruption architecture is analyzed and examples of LOEs are given that will contribute to the achievement of strategic goals for the effective fight against corruption. The results of the conducted research can be used in practice to solve the problem of identifying systemic characteristics of such a phenomenon as corruption and provide an objective interpretation of modern trends in combating its existence.

Ключові слова: корупція, антикорупційні заходи, реалізація, стратегія, формування, державна політика, бюрократія.

Key words: corruption, anti-corruption measures, implementation, strategy, formation, state policy, bureaucracy.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Важливість подолання корупції на всіх рівнях службової взаємодії зробила це на рівні держави одним зі своїх головних пріоритетів. Наявність державної корупції та величезні корупційні втрати від корупційного процесу, взаємодія корумпованої частини чиновників і підприємців з громадянами, є не тільки прямими соціальними втратами, а й викликають спотворення інституційних основ суспільства. Протидія корупції — непросте завдання. Зміна прийнятої культури протидії корупції потребує великої політичної волі, а досягнення стабільного прогресу може розтягнутися на десятки років. Для того, щоб уряд міг ефективно протистояти сучасній корупції, доцільно визнати транснаціональний вимір виклику та реагувати системним способом, який адаптований до місцевих потреб. Для цього необхідно: визначити потенційно слабкі місця в економічних системах та системі міжнародних економічних відносин; поширити визнані міжнародні практики, нормативні акти і зусилля із забезпечення їх виконання; визнати недостатність існуючої політичної волі та сприяти її посиленню; залучати іноземних консультантів; посилити юридичну відповідальність за хабарництво ті інші види антикорупційної діяльності. Це потребує перегляду існуючих стратегій економічного розвитку як основи відновлення країни та об'єднання всіх верств населення з метою нівелювання корупційних дій і зменшення загрозливого розшарування. Такий підхід вимагає більш ретельного та глибокого перегляду, а також переосмислення раніше прийнятих сентенцій, напрямів та фунда-

ментальних коригувань щодо корупції, використовуючи досвід зарубіжних держав. Тому ознайомлення з основними положеннями державної політики щодо протидії корупції в США стане в нагоді вітчизняним експертам для розробки антикорупційної політики в Україні.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питанням щодо протидії корупції в Україні та світі присвячено багато робіт закордонних і вітчизняних дослідників, а саме: Ф. Даніньо, Р. Лейкен [1], Р. Клітгард [2], К. Еліот [3], А. Грінько, Д. Бакаляр [4], В. Довжанин [5], І. Яцків [6], М. Мельник [7], Є. Невмержицький [8] та багато інших. Проте, вивчення досвіду провідних держав світу та впровадження передових наробок у боротьбі з корупцією в Україні потребують подальших наукових та методологічних досліджень.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Цілями статті є дослідження досвіду формування державної політики США щодо протидії корупції та розкриття її теоретико-методологічних підходів для використання в боротьбі з корупцією в Україні в умовах глобалізації соціально-економічних процесів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Вивчення корупції як цілісного явища з найрізноманітнішими проявами зловживань з боку чиновників стало можливим лише наприкінці ХХ ст. Корупція дестабілізує всі сфери суспільного життя та відносин, трансформує правові уявлення та мораль, відображає нега-

тивні тенденції розвитку суспільства і заважає повноцінному прогресу. Незважаючи на це, економічні злочини та корупція зростають у всьому світі і Україна тут не виняток. Розслідувати ці злочини стає все важче, оскільки з глобалізацією соціально-економічних процесів корупція активно поширюється по всьому світу і постійно набуває нових форм. Так, "за результатами Всесвітнього дослідження економічних злочинів та шахрайства, 47% організацій у світі та 51% українських організацій постраждали від шахрайства за останні два роки. В Україні лідерами серед економічних злочинів, від яких постраждали організації, залишаються: незаконне привласнення майна, а також хабарництво і корупція (47%), друге місце розділили шахрайство з боку клієнтів, кіберзлочини та шахрайство у сфері закупівель (31%)" [9]. Для підвищення обізнаності про корупцію Організація Об'єднаних Націй заснувала Міжнародний день боротьби з корупцією (9 грудня), а в Україні у 2014 році був прийнятий Закон України "Про боротьбу з корупцією" [10]. Ми погоджуємось з думкою авторів, що корупцію доцільно розглядати "з позицій інституціонального підходу, оскільки корупція, як явище, об'єднує базові конституційні елементи: наявність як формальних правил і неформальних обмежень (загальноновизнаних норм поведінки, укладених угод, внутрішніх обмежень діяльності), так і певних ознак примушення до виконання різних дій" [4, с. 55].

Корупція привернула посилену увагу уряду США у 20—30х ХХ ст, у часи, так званої, "Великої депресії", коли організована злочинність збільшила обсяги своєї діяльності, не в останню чергу, в плані корупційних схем. У 1929 році було ініційовано "комісію Цікершема", яка займалася протидією організованій злочинності. З часом до боротьби з корупцією долучилися й інші органи, на кшталт "Національної ради по боротьбі з організованою злочинністю" у 1970 році та Міністерства Юстиції США, на базі якого було створено Федеральне бюро розслідувань (ФБР), що стало основним державним органом з боротьби з організованою злочинністю. До складу Міністерства Юстиції увійшли ще й 3 організації, що ведуть до протидії корупції:

1. Служба міграції та натуралізації, до обов'язків якої входить запобігання незаконному ввезенню наркотиків.

2. Служба судових приставів США. Захищає свідків та їхні родини під час розслідування справ, пов'язаних з організованою злочинністю.

3. Служба правової допомоги, досліджень та статистичних послуг. Здійснює координацію роботи Національного суду, координує дослідження проблем і причин злочинності, їх розвитку та протидії їм.

У 1990 році Джордж Буш підписав Указ, який встановлює загальні принципи етичної поведінки посадовців США. На практиці ці принципи є дуже специфічними правовими вимогами, у тому числі, адресованими як високопоставленим, так і рядовим державним службовцям.

На низький рівень корупції в Сполучених Штатах також впливає той факт, що Головним Контрольно-фінансовим управлінням США та Управлінням етики в уряді координується та контролюється кожен департамент, який є частиною системи виконавчої влади, з дот-

римання посадовими особами етичних стандартів. Отже, Управління етики здійснює керівництво персоналом департаментів, вирішує питання, що спричиняють порушення офіційними особами прийнятих стандартів поведінки, а в окремих випадках — кримінальної відповідальності. Правова база, яка передбачає виникнення "конфлікту інтересів", допомагає розрізнити прийнятну або неприйнятну поведінку державних службовців.

3 червня 2021 року президент Д. Байден оголосив боротьбу з корупцією основним національним завданням з інтересів безпеки Сполучених Штатів, про що було зазначено у Меморандумі про дослідження національної безпеки-1 (NSSM-1), "корупція загрожує національній безпеці Сполучених Штатів, економічному розвитку, глобальній боротьбі з бідністю та розвитку демократії. Завдяки ефективному попередженню та протидії корупції та демонстрації переваги прозорого та підзвітного управління, ми можемо забезпечити критичну перевагу для Сполучених Штатів та інших демократій" [5, с. 104]. Відповідно до NSSM-1, федеральні департаменти та агентства провели міжвідомчу перевірку, щоб оцінити існуючі антикорупційні зусилля уряду США, визначити та спробувати виправити виявлені прогалини у боротьбі з корупцією. Паралельно з цим департаменти та агентства почали збільшувати свої зусилля щодо запобігання та боротьби з корупцією в країні та за кордоном. Такий підхід сприяв забезпеченню прозорості міжнародних фінансових систем та ускладненню прикриття корупціонерами своєї діяльності у Сполучених Штатах.

Отже, це стало першою Стратегією протидії корупції Сполучених Штатів, що ґрунтується на результатах огляду та представляє комплексний підхід до того, як Сполучені Штати працюватимуть усередині країни та на міжнародному рівні разом з урядовими та неурядовими партнерами для запобігання, обмеження та реагування на корупцію та суміжні злочини. Стратегія приділяє особливу увагу транснаціональним вимірам викликів, пов'язаних з корупцією, у тому числі, шляхом визнання способів, за допомогою яких корупціонери використовували фінансову систему США та інші системи, засновані на верховенстві права для відмивання своїх незаконно здобутих доходів.

Як показало проведене дослідження, для того, щоб приборкати корупцію та її пагубні наслідки, уряд США організує свої зусилля навколо п'яти взаємодоповнюючих напрямів роботи: удосконалення, адміністрування та матеріальне забезпечення зусиль уряду США для подолання корупції; стримування незаконного фінансування; притягнення корупціонерів до відповідальності; збереження та посилення багатосторонньої антикорупційної архітектури; зміцнення дипломатичної взаємодії з іншими державами та залучення їх ресурсів для боротьби з корупцією. Дотримуючись цих стратегічних напрямів, Сполучені Штати мають намір лідирувати у сприянні процвітанню та безпеці американського народу та людей у всьому світі. Для цього урядом Сполучених Штатів визначені наступні кроки:

1. Продовжити оцінку та впровадження заходів, необхідних для подальшого захисту власної фінансової системи у взаємозв'язку з партнерами-однорідцями та відповідними багатосторонніми угодами;

2. Зробити більш складним приховування фінансів, що здобуті шляхом використання корупційних схем у чисельних корпораціях. Зменшення кількості фігурантів, причетних до корупційних дій, а також збільшення активності в арештах та поверненні активів;

3. Впроваджувати інновації, адаптуватися, співпрацювати та вчитися, щоб максимізувати потенціал дипломатичних інструментів, включаючи іноземну допомогу та цілеспрямовані санкції, для припинення корупції та притягнення корупціонерів до відповідальності, одночасно розширюючи зусилля для забезпечення того, щоб іноземна допомога та її залучення не навмисно не сприяла корупції.

4. Зміцнювати та сприяти державно-приватному партнерству, щоб більш послідовно залучати приватний сектор як критично важливих гравців у боротьбі з корупцією, допомагати вирівнювати умови гри та покращувати міжнародний бізнес-клімат, а також лідувати на міжнародних форумах.

Таким чином, позитивні зміни можуть бути реалізовані лише за умови дотримання цих кроків на впровадження підзвітності суспільству, прозорості та неупередженої судової системи, залучення у боротьбу з корупцією незалежних ЗМІ, активної допомоги громадянського суспільства тощо. Пам'ятаючи про ці реалії, Сполучені Штати постійно збільшують підтримку державних і недержавних партнерів, які віддані реформам, посилюють спроможність інших урядів боротися з корупцією та надають їм повноважень, зокрема, активістам, журналістам-пошуковцям і правоохоронним органам на викриття корупційних діянь.

Можемо констатувати, що Стратегія Сполучених Штатів Америки з протидії корупції базується на п'яти окремих стратегічних засадах, що підсилюють одна одну (LOE). У рамках реалізації цієї Стратегії адміністрація Байдена — Харріс розробляє показники для вимірювання прогресу за кожною складовою, про що інформується Президент у щорічному звіті.

Отже, архітектура напрямів протидії корупції базується на наступних засадах.

1. Удосконалення, адміністрування та матеріальне забезпечення зусиль уряду США для подолання корупції. Незважаючи на те, що Сполучені Штати історично були лідером у глобальній боротьбі з корупцією, подальше встановлення пріоритетів і посилення антикорупційних зусиль вимагатиме змін у тому, як Уряд США веде справи. Тому доцільно: адаптувати підходи до багатьох способів прояву корупції в умовах глобалізації економіки; розширити дослідження, збір даних і аналіз корупції, намагаючись ефективніше використовувати інформацію для розуміння та картографування корупційних мереж і пов'язаних доходів та їх динаміки; покращити обмін інформацією всередині країни та за кордоном, координацію зусиль між федеральними, державними та місцевими органами влади, а також з міжнародними союзниками та партнерами; посилити увагу до транснаціональних аспектів корупції в програмі зовнішньої допомоги, дипломатичній взаємодії та партнерстві як довгостроковий пріоритет.

Приклади LOE, які сприятимуть досягненню стратегічних цілей за цим напрямом, включають:

— Визначення пріоритетів під час збору та аналізу даних розвідки про корупцію, корумпованих осіб та їхні мережі;

— Ініціювання включення антикорупційної групи в Міністерстві торгівлі США, в Агентстві Сполучених Штатів з міжнародного розвитку та у Міністерстві фінансів, у Державному департаменті;

— Ухвалення нових заходів для покращення координації та розширення дипломатичного охоплення, багатосторонньої взаємодії та узгодження політики, дипломатії та зовнішньої допомоги;

— Інтенсифікація співпраці правоохоронних органів та розвідувальних спільнот різноманітних держав;

— Взаємодія з Конгресом для заохочення відповідного фінансування антикорупційного порядку денного через допомогу та операційні бюджети;

— Розробка планів дій з боротьби з корупцією для уряду США для використання в пріоритетних країнах, як частина існуючих або нових національних і регіональних стратегій;

— Посилення міжвідомчої спроможності реагування на нові можливості для подолання корупції, а також нові корупційні загрози.

2. Стримування незаконного фінансування. Занадто довго корупціонери та їхні фінансові посередники користувалися вразливими місцями в американській та міжнародній фінансових системах, щоб відмивати свої активи та приховувати доходи, отримані від злочинності. Подібним чином корупціонери накопичують незаконно здобуте багатство шляхом незаконного отримання інших ресурсів, зокрема корисних копалин і дикої природи. Уряд США намагається всередині країни та за її межами боротися з відмиванням грошей, незаконними економічними угодами та іншими видами протизаконної діяльності, які живлять корупцію та дозволяють злочинцям проводити свої "темні" справи в майбутньому.

Сполучені Штати несуть особливу відповідальність за усунення власних регуляторних недоліків, оскільки економіка США є найпотужнішою у світовій фінансовій системі. Тому усунення недоліків у боротьбі з відмивання грошей, можливе шляхом ефективного збору інформації про бенефіціарну власність тих, хто контролює анонімні підставні компанії, а також шляхом підвищення прозорості у сфері операцій з нерухомістю. Усвідомлюючи, наскільки швидко гроші та інші товари перемищуються через кордони, доцільно активізувати працю з союзниками та партнерами, щоб усунути слабкі сторони управління та інші недоліки, посилити глобальні режими, збільшити обмін інформацією та співпрацю правоохоронних органів.

Приклади LOE, які сприятимуть досягненню цих стратегічних цілей, включають:

— Доопрацювання ефективних норм бенефіціарного володіння та створення бази даних бенефіціарних власників певних компаній, щоб допомогти вітчизняним і міжнародним партнерам визначити зловмисників;

— Визначення нормативних актів, що спрямовані на тих, хто найбільше займається операціями з нерухомістю, для виявлення ситуацій, коли нерухомість використовується у ролі "відмивання" корупційних доходів;

— Встановлення стандартів звітності для різноманітних типів інвестиційних організацій;

— Посилення контролю ключових користувачів фінансової системи, включно з юристами, бухгалтерами та постачальниками послуг трастів і компаній;

— Застосування агресивних правоохоронних заходів, у тому числі, відповідних податкових заходів, проти осіб, які відмивають гроші, і тих, хто сприяє відмиванню грошей, якщо це доцільно, розглядаючи нове законодавство, яке розширює кримінальне матеріальне право, а також інструменти розслідування;

— Співпраця з країнами-партнерами через дипломатичну взаємодію, співпрацю правоохоронних органів та розбудову потенціалу для посилення їхніх режимів.

3. Притягнення корупціонерів до відповідальності. У рамках цих зусиль уряд США забезпечуватиме дотримання існуючих правил, використовуючи перевірені інструменти, а також співпрацюватиме з Конгресом над створенням нових повноважень, щоб подолати корупційний виклик у нинішньому вигляді.

Для цього доцільним є: оновлення доступних інструментів для притягнення корупціонерів до відповідальності вдома і за кордоном, зокрема, співпрацюючи з Конгресом щодо криміналізації попиту на хабарництво іноземними державними службовцями; створення взаємодоповнюючих режимів та активізація зусиль на координацію співпраці щодо податкового контролю, санкцій, візових обмежень та інших ефективних органів та інструментів; впровадження підзвітності справедливим і чесним способом, посилюючи підтримку міжнародного партнерства та транснаціональних ініціатив; поширення здатності громадянського суспільства, ЗМІ та приватного сектору запобігати корупції та сприяти підзвітності та спілкуванню з широким колом партнерів.

Приклади LOE, які сприятимуть досягненню цих стратегічних цілей, включають:

— Продовження рішучого примусового виконання справ щодо хабарництва іноземних держав через FCPA, звинувачень у відмиванні грошей та конфіскації за сприяння корупційним схемам і відмивання корупційних доходів, якщо це доречно;

— Створення відповідних програм винагороди через Міністерство фінансів за повернення активів, що були отримані внаслідок реалізації корупційних схем амбасадорами клептократії;

— Підвищення спроможності виявляти, відстежувати та припиняти незаконні фінанси та іншу незаконну діяльність, клептократію та стратегічну корупцію в пріоритетних країнах за допомогою Глобальної програми підзвітності USAID та інших програм;

— Взаємодія з сектором приватної власності та торгівлі для покращення міжнародного економічного клімату через заохочення прийняття та дотримання антикорупційних програм американськими та міжнародними корпораціями;

4. Збереження та зміцнення багатосторонньої антикорупційної архітектури. США були і залишаються прихильниками зміцненню міжнародної ініціативи, в якій різноманітні партнери, угоди та стандарти посилюють і надають юридичної сили зусиллям з протидії корупції в усьому світі. Тільки таким чином ми зменшимо поширеність корупції та зменшимо вигідність корупційної поведінки. Керуючи існуючими інституціями та, консультуючись із партнерами, створюючи нові платформи, які

відповідають цілям, Сполучені Штати й надалі будуть реалізовувати підхід багатосторонньої системи до корупції як глобальної проблеми, використовуючи всі доступні форуми для вирішення спільних пріоритетів та ліквідації безпечних гаваней для корупціонерів та їхніх злочинних доходів. Для цього будуть зміцнюватися і змінюватися антикорупційні інститути та впровадження існуючих рамок, зокрема шляхом виконання існуючих угод, спонукання партнерів виконувати свої зобов'язання та притягнення до відповідальності тих, хто цього не виконує.

Приклади LOE, які сприятимуть досягненню цих стратегічних цілей, включають:

— Збереження та зміцнення міжнародних антикорупційних заходів в таких організаціях як Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та ООН, у тому числі, шляхом більш активної реалізації програми Конвенції ООН проти корупції;

— Розширення кордонів реалізації Програми доброчесності НАТО для протидії корупції у сфері економіки, закупівель, кадрової політики;

— Мотивація урядів G20 та G7 до використання більш жорстких мір щодо прозорості та протидії корупції на всіх адміністративних державних посадах;

5. Зміцнення дипломатичної взаємодії з іншими державами та залучення їх ресурсів для боротьби з корупцією. Дипломатична взаємодія, іноземна допомога, включаючи підтримку сектору безпеки, та багатостороннє кредитування є основою підходу Америки до боротьби з корупцією. Ці заходи у сукупності можуть зміцнити волю та спроможність уряду-партнера сприяти більш етично-орієнтованій поведінці, посилити правові обмеження та забезпечити реалізацію антикорупційних заходів, а також адмініструвати більш швидке та результативне реагування на використання різних стратегій корупції. Однак за відсутності детального аналізу місцевої політичної, економічної та соціальної динаміки, адекватних заходів з управління ризиками та узгодження з іншими пріоритетами уряду США іноземна допомога може бути перенаправлена або може ненавмисно зміцнити корумповані структури влади. Тому, щоб захистити свої вкладені кошти на допомогу, уряд США має оцінити здатність потенційних партнерів освоювати кошти, раціоналізувати міжвідомчі інвестиції, здійснювати свої програми з максимальною прозорістю та забезпечити повну відповідність його зусиль допомоги ширшим політичним цілям. Для цього доцільно: підвищити та розширити масштаб дипломатичної взаємодії та іноземної допомоги, у тому числі, шляхом посилення спроможності урядів партнерів боротися з корупцією у співпраці з правоохоронними органами США; захистити суб'єкти боротьби з корупцією і свободу вираження думок антикорупційних активістів, викривачів та журналістів-пошуковців; використовувати інновації у боротьбі з корупцією, застосовуючи нові підходи та технологічні інструменти для сприяння прозорості та виявлення шахрайства та незаконного фінансування; покращити послідовність та аналіз ризиків у всій іноземній допомозі, забезпечуючи спільний аналіз для кращого розуміння корумпованих мереж, ймовірного впливу допомоги США на динаміку корупції та найкращі практики для зменшення ризиків у певних контекстах; покращити допомогу у сфері безпеки та інтег-

рації боротьби з корупцією у військовому плануванні, аналізі та розробці нових протоколів для оцінки корупційних ризиків.

Приклади LOE, які сприятимуть досягненню цих стратегічних цілей, включають:

- Визначення корупції як дипломатичного пріоритету відповідно до місцевих умов;

- Розробка стратегій двосторонньої та публічної дипломатії для посольств США для підтримки місцевих і фінансованих урядом США антикорупційних ініціатив, а також для захисту реформаторів;

- Додавання додаткової гнучкості в антикорупційні ініціативи та зусилля з надання допомоги для реагування на несподівані відкриття чи відступи;

- Збільшення частки журналістських розслідувань у співпраці з громадянським суспільством задля досягнення більших показників викриття корупції у різноманітних структурах.

ВИСНОВКИ

Корупція тягне за собою величезні втрати, незалежно від того, чи вимірюється вона в грошових коштах, ресурсах, засобах до існування чи вірі у підзвітне управління. Масштаби проблеми значні, тому й виникає глобальне зобов'язання щодо запобігання та боротьби з цим негативним явищем, яке об'єднує уряди, активістів на передовій, дослідників, журналістів-пошуковців, членів бізнес-спільноти та звичайних громадян. Уряд США вже почав впроваджувати дії Стратегії в рамках кожної зі стратегічних цілей, розглянутих в дослідженні. Сучасний стан корупції в Україні визначається історією виникнення цього явища. Корупційний процес має глибоке коріння і нерозривно пов'язаний з бюрократією та її чиновниками як інструмент вирішення дилеми між незадоволеними людськими потребами на ранній стадії розвитку та відсутністю реальних механізмів їх досягнення. У результаті аналізу витоків корупційних явищ в адміністративно-правових доктринах основні труднощі формування єдиної національної концепції протидії корупції доцільно подолати саме через вивчення досвіду передових держав з цього напрямку. Таким чином, результати проведеного дослідження можуть бути використані у практиці для вирішення проблематики виявлення системних характеристик такого явища, як корупція та надати об'єктивну інтерпретацію сучасним тенденціям щодо боротьби з її існуванням.

Література:

1. Dininio Phyllis, Kpundeh Sahr John, Leiken Robert. USAID Handbook for Fighting Corruption. Washington, DC: U.S. Agency for International Development, Center for Democracy and Governance. 1998. P. 26.
2. Klitgaard R. Controlling Corruption. University of California press, 1991. P. 99—100.
3. Elliot K.A. Corruption and Global Economy / K.A. Elliot Washington: Institute for International Economics, 1997. 91 p.
4. Грінко А. П., Бакаляр Д. Вплив девіантних форм розвитку підприємницького середовища на економічну безпеку підприємств України. International journal of innovative technologies in economy. 2020. 5(32). December. P. 50—55.

5. Довжанин В.М. Правове регулювання запобігання та протидії корупції за законодавством США. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія "Юриспруденція". 2015. № 13 (1). Том 1. С. 102—106.

6. Яцків І.І. Деякі питання застосування міжнародних механізмів протидії корупції в Україні. Право України. 2010. № 11. С. 259—265.

7. Мельник М. І. Корупція — корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії): монографія. Київ: Юрид. думка, 2004. 400 с.

8. Невмержицький Є. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії: монографія. Київ: КНТ, 2008. 363 с.

9. Економічні злочини та шахрайство: досвід українських організацій. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/12/17/669308/>

10. Про запобігання корупції: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49, з наступними змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

References:

1. Dininio, P. Kpundeh, S. and Leiken, R. (1998), USAID Handbook for Fighting Corruption, Agency for International Development, Center for Democracy and Governance, Washington, U.S. A.
2. Klitgaard, R. (1991), Controlling Corruption, University of California press, U.S. A.
3. Elliot, K.A. (1997), Corruption and Global Economy, Institute for International Economics, Washington, U.S. A.
4. Grinko, A. and Bakalyar, D. (2020), "The impact of deviant forms of development of the entrepreneurial environment on the economic security of Ukrainian enterprises", International journal of innovative technologies in economy, vol. 5 (32), pp. 50—55.
5. Dovzhanyn, V.M. (2015), "Legal regulation of the prevention and counteraction of corruption under the laws of the United States", Scientific Bulletin of the International Humanitarian University, Series "Jurisprudence", vol. 13 (1), no. 1, pp. 102—106.
6. Yatskiv, I. I. (2010), "Some issues of application of international anti-corruption mechanisms in Ukraine", Law of Ukraine, vol. 11. pp. 259—265.
7. Melnyk, M. I. (2004), Koruptsiia — koroziiia vlady (sotsial'na sutnist', tendentsii ta naslidky, zakhody protydii) [Corruption — corrosion of power (social essence, trends and consequences, countermeasures)], Jurid. dumka, Kyiv, Ukraine.
8. Nevmerzhytskyi E. V. (2008), Koruptsiia v Ukraini: prychyny, naslidky, mekhanizmy protydii [Corruption in Ukraine: causes, consequences, counteraction mechanisms], KNT dumka, Kyiv, Ukraine.
9. Tretiak, A. (2020), "Economic crimes and fraud: experience of Ukrainian organizations", available at: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/12/17/669308/> (Accessed 28 May 2023).
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine "On prevention of corruption", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (Accessed 25 May 2023).

Стаття надійшла до редакції 07.06.2023 р.